

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja
PUBLISKAIS PĀRSKATS
par darbu 2023. gadā

Apstiprināts
ar PSMVM direktora rīkojumu Nr. 1-9/28
2024. gada 24. jūlijā.

Saturs

1. Pamatinformācija	3
1.1. Iestādes juridiskais statuss	3
1.2. Politikas jomas, par kurām Muzejs ir atbildīgs	4
1.3. Iestādes darbības virzieni un mērķi	5
1.4. Darbības stratēģijas prioritātes	5
2. Muzeja darbības rezultāti	7
2.1. Krājuma politikas īstenošana	7
2.2. Izstāžu programma un pētniecības darbs	8
2.3. Komunikācijas pasākumi un publiskā programma, t. sk. muzejpedagoģiskās aktivitātes	9
2.4. Muzeja infrastruktūras revitalizācijas pasākumi	11
3. Personāls	12
4. Valsts budžeta līdzekļu finansējums un tā izlietojums (EUR)	13
4.1. Valsts budžeta finansējums	13
4.2. Starptautiski finansētie projekti	15
4.3. Muzeja saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums	15
4.4. Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi	15
5. Komunikācija ar sabiedrību	16
6. Muzeja darbības prioritātes 2024. gadam	17

1. Pamatinformācija

1.1. Iestādes juridiskais statuss

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs (turpmāk – PSMVM vai Muzejs) ir publisks muzejs, kas darbojas kā Latvijas Republikas Veselības ministra pakļautībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde (Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009. gada 17. augusta rīkojums Nr. 563; “Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja nolikums”; Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumi Nr.1233). Veselības ministrs pakļautību īsteno ar Veselības ministrijas starpniecību. Muzejs darbojas kā juridiska persona; tai ir savs zīmogs ar pilnu muzeja nosaukumu un konti Valsts kasē.

Muzeja funkcijas nodrošina un uzdevumus realizē :

- 1) administratīvais pārvaldes aparāts – direktors, direktora vietnieks attīstības darbā, direktora vietnieks pētniecības un krājuma darbā, grāmatvedība, biroja vadītāja, Farmācijas muzeja vadītāja, galvenais kurators un krājuma publiskās pieejamības projektu vadītājs;
- 2) nodaļas, kas realizē zinātnisko pētniecību, nodrošina pamatekspozīcijas darbību un krājuma darbu – Pētniecības nodaļa un Krājuma nodaļa;
- 3) Publisko programmu un komunikācijas nodaļa veicina krājuma un pētniecības darba pieejamību sabiedrībai ar komunikācijas aktivitāšu un publisko pasākumu programmu, t.sk. muzejpedagoģiskajām nodarbībām;
- 4) Saimniecības un projektu vadības nodaļa veic atbalsta funkcijas, koordinējot nodaļu sadarbību projektu izstrādē un realizācijā, organizē līdzfinansējuma piesaisti un iepirkumu procedūras, atbild par apmeklētāju servisa infrastruktūru un saimnieciska rakstura jautājumiem.

Muzeja darba stratēģiju nosaka koleģiālo lēmumu pieņemšanas struktūras: Zinātniskā padome, Krājuma komisija.

Muzejam ir struktūrvienība “Farmācijas muzejs”, vienota finanšu vadība un centralizēts krājums. Apmeklētājiem pieejamas ir šādas muzeja ēkas:

- 1) Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs (Ukrainas neatkarības iela 1, Rīgā);
- 2) Farmācijas muzejs (Riharda Vāgnera ielā 13, Rīgā).

PSMVM ir dibināts 1957. gadā; tā struktūrvienība “Farmācijas muzejs” ir dibināta 1987. gadā.

2023. gadā Kultūras ministrijas Muzeju akreditācijas komisija izvērtēja PSMVM atbilstību Muzeju likumā noteiktajiem muzeju akreditācijas nosacījumiem un secināja, ka PSMVM atbilst Muzeju likuma 9. panta otrās daļas nosacījumiem. 2023. gada 17. novembrī Kultūras ministrija pieņēma lēmumu “Par Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja kārtējo akreditāciju”, akreditējot Muzeju uz 5 gadiem līdz 2028. gadam.

1.2. Politikas jomas, par kurām Muzejs ir atbildīgs

Ministru kabineta noteikumi Nr. 1233 “Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja nolikums” nosaka šādas Muzeja funkcijas:

1. uzturēt, papildināt un veidot muzeja krājumu kā Nacionālā muzeju krājuma daļu un nodrošināt tā saglabāšanu;
2. nodrošināt muzeja vērtību pieejamību sabiedrībai;
3. pētīt medicīnas vēsturi;
4. veikt zinātniski izglītojošo darbu;
5. veicināt valsts starptautiskos sakarus un sadarbību veselības aprūpes jomā.

Funkciju nodrošināšanai muzejs darba organizēšanā balstās uz uzdevumiem, kuru ietvaros muzeja darbinieki:

1. veido un papildina muzeja krājumu kā Nacionālā muzeju krājuma daļu un nodrošina tā uzskaiti, saglabāšanu un izmantošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
2. veido un uztur muzeja krājuma informatīvo sistēmu;
3. izstrādā, iekārto un uztur pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes;
4. veic pētījumus un publisko tos;
5. sagatavo un vada muzejpedagoģiskās programmas, ekskursijas, lekcijas, sniedz konsultācijas, rīko publiskus pasākumus, seminārus un konferences;
6. organizē nacionālos un starptautiskos projektus un piedalās tajos;
7. uztur un attīsta muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru;
8. sniedz priekšlikumus normatīvo aktu izstrādei jautājumos, kas saistīti ar muzeju attīstību un Nacionālā muzeju krājuma veidošanu;
9. izglīto sabiedrību veselības pratības jautājumos, piedaloties un organizējot sabiedrības veselības veicināšanas pasākumus dažādām mērķauditorijām;
10. veic izstāžu apmaiņu, kā arī piedalās citu organizāciju rīkotajās izstādēs Latvijā un ārvalstīs.

2023. gadā tika veikti grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumos Nr. 1233 “Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja nolikums”, precizējot uzdevumus atbilstoši noteiktajām funkcijām. “Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027.gadam”¹ noteikts, ka veselības veicināšanā būtisku devumu sniedz Muzejs. Pamatnostādnēs arī sacīts: “Lai veicinātu zināšanās un empātijā balstītas visu vecumu iedzīvotāju rūpes par savu un citu veselību, nepieciešams revitalizēt Muzeja darbības formas, uzsverot veselības pratības starpdisciplināro raksturu. Muzeja publiskajai programmai – izstādēm, izglītības pasākumiem, lekciju cikliem un diskusijām – ir jākļūst par atraktīvu, kritisko domāšanu veicinošu un sabiedrībā pieprasītu veidu, kā saņemt dabas un sociālo zinātņu pierādījumos balstītu informāciju par veselību kā kultūrsociāli veidotu priekšstatu kopumu.” Lai īstenotu Pamatnostādnēs paredzēto un sasniegtu tajās noteiktos mērķus, Nolikums tika papildināts ar jaunu uzdevumu: “Izglītot sabiedrību veselības pratības jautājumos, piedaloties un organizējot sabiedrības veselības veicināšanas pasākumus dažādām mērķauditorijām.”

Ministru kabineta noteikumi 2023. gadā precizēti arī atbilstoši veiktajai PSMVM struktūrvienības “Profesora Aleksandra Bieziņa muzejs” reorganizācijai.

---

¹ Ministru kabineta 2022.gada 26.maija rīkojums Nr.359 “Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027.gadam

1.3. Iestādes darbības virzieni un mērķi

Muzeja darbs 2023. gadā tika veikts atbilstoši gada darba plānam, pieejamajiem resursiem un atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām funkcijām, uzdevumiem un kompetencēm. 2023. gadā piešķirtā valsts budžeta ietvaros Muzejs savā darbībā kā galvenās prioritātes bija noteicis:

1. nodrošināt efektīvu Muzeja akreditācijas procesu, t. sk. pilnveidot iekšējo kontroles sistēmu, izstrādājot vienotus pamatprocesu un atbalsta procesu aprakstus, kā arī pilnveidojot riska vadības procesu;
2. turpināt darbu pie identificēto trūkumu novēršanas muzeja krājuma uzskaitē un saglabāšanā;
3. strādāt līdzfinansējuma piesaistes jomā, izstrādājot VKKF, Rīgas Domes un ES Sociālā fonda, un citu projektu konkursu pieteikumus un nodrošinot piesaistīto līdzekļu pārvaldību, t.sk. ERASMUS+ projekta ieviešanu; ar līdzfinansējuma piesaistes palīdzību pilnveidot finanšu plānošanas procesu, lai ilgtermiņā nodrošinātu paredzamus finanšu līdzekļus muzeja attīstībai, t.sk. sezonālu izstāžu veidošanai un pastāvīgo ekspozīciju revitalizācijai;
4. pēc gadskārtējā likuma par valsts budžetu apstiprināšanas un atbilstoši piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem pārskatīt darbinieku atlīdzības politiku;
5. turpināt muzeja infrastruktūras revitalizāciju, t. sk., veicot pasākumus, lai nodrošinātu muzeja piebūves rekonstrukciju Bērnu muzeja vajadzībām.

2023. gadā muzejs veica nepieciešamās darbības minēto prioritāšu ieviešanā.

1.4. Darbības stratēģijas prioritātes

Pārskata periodā tika izstrādāta, un 2023. gada 25. oktobrī Veselības ministrija apstiprināja PSMVM darbības stratēģiju laika periodam no 2023. līdz 2027. gadam. Darbības stratēģija ir Muzeja vadības dokuments, kas nosaka attīstības prioritātes un mērķus piecu gadu periodam, ievērojot savā darbībā Muzeju likumu, Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam un plānoto PSMVM valsts budžeta izdevumu kopapjomu vidējam termiņam.

Stratēģijas izstrādē iesaistījās visi Muzeja darbinieki, darbu organizējot grupās, kas atsevišķi un kopā izvērtēja Muzeja stiprās un vājās puses, apsprieda sasniedzamos mērķus un tiem atbilstošas stratēģiskās plānošanas perioda darbības prioritātes. Darba grupās paveiktais tika izmantots kā pamats, formulējot iestādes misiju, vīziju un vērtības. Līdztekus Muzeja komandas iesaistei tika uzklauti arī sabiedrības ieinteresēto pušu pārstāvji – veselības aprūpes jomā strādājošie, pacientu asociācijas, skolu pedagogi, sociālo un vēstures zinātņu eksperti. Balstoties uz Muzeja darbinieku priekšlikumiem un sabiedrības ieinteresēto pušu redzējumu, stratēģijas gala redakciju izstrādāja darba grupa, kuru veidoja Muzeja vadība, struktūrvienības un nodaļu vadītāji, projektu vadītāji un atbildīgie par Muzeja izstāžu un publisko programmu veidošanu.

Balstoties uz stratēģijā noteiktajiem attīstības virzieniem, Muzejs izstrādā darbības politikas un ikgadējos darba plānus, nosakot konkrētus pasākumus stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Apstiprinātajā PSMVM darbības stratēģijā 2023.–2027. gadam ir noteikta Muzeja misija:

“MVM veido izpratni par rūpēm kā ilgtspējīgas sabiedrības pamatu. Balstoties uz dzīvības un sociālo zinātņu pētījumiem un kultūrvēstures liecībām, mēs runājam ar plašu auditoriju par veselību kā mainīgu priekšstatu kopumu, kas uzrāda dažādu periodu, reģionu un individuālo pieredzi mijiedarbi.”

Kopumā Stratēģijā tika identificētas trīs stratēģiskās prioritātes:

- ✓ Prioritātes “**Komanda attīstībā**” ietvaros plānots stiprināt komandu, tās kompetences un prasmes.

Muzejam ir jārisina ierobežoto cilvēkresursu jautājums, jo vairākas pamatfunkciju nodrošināšanai nepieciešamās amata vietas ir regulāri vakantas finanšu trūkuma vai darba tirgū konkurēt nespējīga atalgojuma dēļ. Trūkst arī finansējuma darbinieku kompetenču kāpinājumam, t. sk., starptautiskai pieredzes apmaiņai, līdzdalībai muzeju nozares profesionālās tīklošanās aktivitātēs un zinātniskajās konferencēs, starpdisciplināritātei pētniecībā un darbinieku apmācībām. Pašreizējā situācija prasa no darbiniekiem ne tikai papildu pūles un elastību, bet arī zināšanu un prasmju multifunkcionālu pielietojumu. Lai komanda to panāktu, nepieciešams gan darbu plānošanā skaidri izvirzīt mērķus, definēt uzdevumus un katra darbinieka personīgos pienākumus mērķu sasniegšanā, gan ieviest attiecīgu novērtējuma sistēmu, kas ir caurskatāma, godīga un darbiniekus motivējoša.

- ✓ Prioritātes “**Satura attīstībā bāzēts zīmols**” ietvarā paredzētas aktivitātes, kas veidotu noturīgu sabiedrības interesi par Muzeju un tā krājumu kā zināšanu ekonomikai un kultūrsociālajiem procesiem relevantu, pieejamu un laikmetīgām interpretācijām atvērtu informatīvo vidi mācībām, pētniecībai, pašizaugsmei un sabiedriskās domas aprītei.

Muzejam ir bagātīgs krājums, bet slikti sistematizēts, ar ilgstoši kļūdainu uzskaiti un neskaidriem komplektēšanas principiem, kas būtiski apgrūtina Muzeja pamatfunkciju veikšanu. Novecojušās ekspozīcijas neveicina Muzeja kā drošticamas zinātnes komunikācijas platformas sociālo prestižu. Darbu pie Muzeja krājuma izpētes un nākotnes pamatekspozīciju sadaļu veidošanas plānots veikt sasaistē ar tādu izstāžu un publisko pasākumu programmu, kas ļaus uzzināt sabiedrības gaidas, iesaistīs Muzeja nākotnē ieinteresētās sabiedrības puses un nodrošinās komunikāciju ar pašreizējām un potenciālajām mērķauditorijām, galarezultātā padarot iespējamu Muzeja pārzīmološanu.

- ✓ Prioritātes “**Infrastruktūra attīstībā**” ietvarā plānots veikt Muzeja infrastruktūras modernizāciju atbilstoši iekļaujošas sabiedrības, drošas un laikmetīgas darba vides un ilgtspējīgas atmiņas institūcijas vajadzībām.

Muzeja galvenajā ēkā un struktūrvienībā “Farmācijas muzejs” infrastruktūra ir fiziski nolietota, vairākas desmitgades nav veikti nopietni ieguldījumi tās sakārtošanā. Nav risināti ēku energoefektivitātes jautājumi, nedz arī veikti kvalitatīvi remontdarbi darbinieku kabinetiem, pamatekspozīcijas un publisko pasākumu telpām. Muzejs nav pieejams cilvēkiem ar kustību traucējumiem; sanitāro mezglu aprīkojums nav piemērots ģimenēm ar maziem bērniem un cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Muzejam nav pietiekama apjoma telpas krājuma uzglabāšanai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Nepieciešami nopietni ieguldījumi IT aprīkojumā, eksponēšanas tehnoloģijās un publisko pasākumu aprīkojumā.

2. Muzeja darbības rezultāti

2.1. Krājuma politikas īstenošana

Gatavojoties muzeja akreditācijai, 2023. gadā tika izstrādāta Krājuma darba politika 2023.–2027. gadam, Iekšējie krājuma noteikumi, kā arī procedūras un formas visām ar krājuma darbu saistītajām jomām. Pārskata periodā nodrošināta Muzeja krājuma veidošana, uzskaitē, saglabāšana, izmantošana un pakāpeniska digitalizācija.

Pārskata gadā turpināta muzeja krājuma finansiālā novērtēšana, kā to nosaka 2009. gada 15. decembra Ministru Kabineta noteikumi Nr. 1486 “Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti”. Novērtētas ir 4225 vienības. Uz 2023. gada 31. decembri kopējais finansiāli novērtēto krājuma vienību skaits ir 128 108 ar kopīgo vērtību EUR 694 164, 23.

Muzeja krājuma politikā par prioritāti stratēģiskajam plānošanas periodam no 2023. līdz 2027. gadam ir izvirzīta esošā krājuma un muzeja pastāvēšanas laikā uzkrāto muzejisko priekšmetu izvērtēšana, tāpēc uzsākts darbs pie komplektēšanas kritēriju izstrādes un krājuma klasifikatora sakārtošanas, līdz tam gandrīz pilnībā apturot krājuma papildināšanu ar jaunām uzskaites vienībām. Tādējādi pārskata gadā krājums papildināts tikai ar 14 jaunām vienībām (t. sk. 2 vienībām pamatkrājumā), uzņemot un zinātniski apstrādājot dāvinājumus.

Kopējais krājuma vienību skaits 2023. gada beigās – 215 047 vienības, t. sk. 170 478 vienības pamatkrājumā.

2023. gadā krājuma esības pārbaude veikta 8048 krājuma vienībām. Esības pārbaude tiek turpināta muzeja krājuma senākajai daļai (t.i., priekšmetiem, kas muzeja krājumā uzņemti līdz 20. gs. 70. gadu vidum). Šai krājuma daļai uzskaitē vēsturiski ir veikta nekvalitatīvi, t.i., uzskaites dokumentācijā nereti nav uzrādīti būtiski priekšmetu atribūcijas parametri, priekšmetu apraksti ir nepilnīgi vai kļūdaini, un lielai daļai priekšmetu nav norādīta aktuālā atrašanās vieta (topogrāfiskais apzīmējums), kas ir izšķirošs faktors priekšmetu atrašanai un krājuma esības pārbaužu veikšanai tik liela apjoma krājumā, kāds ir Muzejam. Pārskata gadā esības pārbaudē nav atrasti 148 priekšmeti.

2023. gadā restaurēti vai konservēti 195 krājuma priekšmeti. Muzeja darbinieks, metāla priekšmetu restaurators Alnis Kubilis ir ieguvis restauratora–speciālista kvalifikāciju; visi 3 muzeja restauratori tagad ir atestēti, kā to nosaka 2006. gada 21. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 956 “Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu”.

Muzeja krājums ticis izmantots muzeja pamatekspozīcijā (6133 vienības) un izstādēs (249 vienības), krājuma vienības deponētas ārpus Muzeja dažādām ekspozīcijām, izstādēm, kino projektiem, telpu dekorēšanai (561 vienība), izsniegtas pētnieciskajam darbam muzeja krātuvē (3159 vienības).

Nodrošinot Muzeja krājuma pieejamību, sistemātiski veikta jaunieguvumu, kā arī jau iepriekš krājumā uzņemtu priekšmetu digitalizācija un metadatu ievadīšana Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga (NMKK) informācijas sistēmā. Pārskata periodā NMKK ievadot informāciju par 3225 vienībām, tagad kopkatalogā ievadīto krājuma vienību skaits sasniedz 35 569. Uzlabota

datu kvalitāte daļai no iepriekš ievadītajām vienībām, papildinot aprakstus un pievienojot attēlstatnes.

2.2. Izstāžu programma un pētniecības darbs

Ar izstādēm un tās pavadošajām izglītības un publisko pasākumu programmām Muzejs 2023. gadā ir nostiprinājies sabiedriskajā domā kā pozitīvu pārmaiņu procesā esoša institūcija, kuras darbība vērsta uz sabiedrības veselības un veselības pratības veicināšanu.

Pārskata gadā muzeja centrālajā ēkā bija aplūkojamas 3 izstādes: “Snīkeri: eko x ego”, “Iekļaušana” un Latvijas Laikmetīgās mākslas centra rīkotā izstāde “Kā es jūtos pēdējā laikā”. Savukārt Farmācijas muzejā bija aplūkojamas izstādes “Ūdens vērtība” un “Tonizējošo līdzekļu spožums un posts”.

Izstāde “Snīkeri: eko x ego” (kuratore Elīna Sproģe) bija eksperiments ārpus Muzejam ierastā spēles laukuma. Ar sociālās vēstures paradoksiem izraibinātā sporta apavu attīstības gaita kalpoja kā tēma, kas ļauj labāk izprast gadījumus, kad sabiedrības priekšstati par veselīgu dzīvesveidu veidojas patērieciskā atkarībā no preču tirgus. Snīkeri ir pretrunām bagāts šīs tendences piemērs, tādēļ izstādē tie tika aplūkoti gan kā veselīga dzīvesveida simbols, gan kā sociālā prestiža aksesuārs, kuru par globālu kulta objektu un slogu planetārajai ekosistēmai padarījusi zīmolvedība un masveida ražošana. Izstāde izteica minējumus par to, kas snīkeru dizaina risinājumos un patēriņa musturos būs noteicošais nākotnē – ego vai eko? Latvijas Dizaina gada balvas žūrija izstādi iekļāva finālistu vidū vides dizaina kategorijā. Iedzīvotāju balsojumā nokļuvusi starp finālistiem popkultūras nominācijā, tā pretendēja arī uz Latvijas sabiedrisko mediju gada balvu kultūrā “Kilograms kultūras 2023”.

Latvijas Laikmetīgās mākslas centra izstādei “Kā es jūtos pēdējā laikā” (kuratore Laura Brokāne) par psihiskās veselības tēmu darbus bija radījuši laikmetīgās mākslas autori – gan par savu vai tuvinieku slimības pieredzi un profilaksi, gan arī, pētot sabiedrības aizspriedumus un tēmas stigmatizāciju. Lai veicinātu sabiedrības izpratni un mazinātu aizspriedumus par psihiskās veselības traucējumiem, izstāde pievērsās dažādiem psihiskās veselības skatpunktiem – personīgajai cīņai ar depresiju, pārdzīvojumam, pieredzot tuvinieka zaudējumu, pašpalīdzības tehnikām un profilaksei, kā arī stereotipu atsegšanai.

Izstādes “Iekļaušana” (kuratore Elīna Kalniņa) mērķis bija mudināt apmeklētājus iztēloties daudzveidību, ko iekļaujošā sabiedrībā sniegtu dažādu veselības pieredžu mijiedarbība, kā arī iepazīstināt sabiedrību ar muzeja krājumā atrodamo materiālu, kas atspoguļo pieejamības, iekļaušanas un nespējas tematiku. Muzejs ar izstādi aktualizēja iekļaušanu un empātiju kā vienu no mūsdienīgas sabiedrības stūrakmeņiem.

Farmācijas muzejs 2023. gadā izstādē “Ūdens vērtība” (kurators Elvigs Kabucis) īpašu uzmanību pievērsa ūdenim, tā nozīmei, izmantojumam, ietekmei uz cilvēka ķermeni un mūsdienu problemātiskajiem aspektiem.

Īpaši skolu jaunatnei bija mērķēta Farmācijas muzeja izstāde par tonizējošo līdzekļu un dopinga ietekmi uz cilvēka organismu, kas tika izstrādāta 2022. gadā sadarbībā ar Latvijas Antidopinga biroju un bija apskatāma arī 2023. gada sākumā.

2023. gadā tika veikta satura koncepcijas izstrāde, piesaistīts līdzfinansējums, radīts risinājums un iekārtota izstāde “Pēcņāves dzīve” (kuratori Kristīne Liniņa un Kaspars Vanags), ar kuru uzsākt 2024. gada izstāžu un publisko norišu programmu. Izstādes vajadzībām apzināti krājuma un arhīva materiāli par muzeja vēsturi, t.sk., veicot pētījumus “Paula Stradiņa medicīnas vēstures muzeja [priekš]vēsture: 1945–1957”, “Paula Stradiņa Medicīnas Vēstures muzeja ekspozīcija no 1958. līdz 1961. gadam”, “Diorāmas Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja Etnomedicīnas ekspozīcijā”.

Tāpat arī izstrādāta koncepcija otrai 2024. gada programmas izstādei, kas veltīta fotogrāfam Jānim Gleizdam un nespējas jautājumu vēsturei.

Pārskata periodā sagatavoti 11 zinātniskie referāti, ziņojumi, raksti, zinātniski pētnieciskās publikācijas.

2.3. Komunikācijas pasākumi un publiskā programma, t. sk. muzejpedagoģiskās aktivitātes

Pārskata periodā PSMVM kopumā uzņēma 44 105 apmeklētājus, t.sk. 4413 skolēnus un 5948 ārzemju ekskursantus. Muzeja gidi pārskata periodā novadījuši 278 ekskursijas. Muzejpedagoģisko programmu ietvaros novadītas 265 nodarbības un tematiskās ekskursijas.

Publiskās programmas ietvaros 2023. gadā muzeja centrālajā ēkā tika novadīti tematiski daudzveidīgi un uz dažādām mērķauditorijām vērsti pasākumi.

1. Izstādes “Snīkeri: eko x ego” pavadošajā programmā:

- 1.1. pēdu masāžas 4 darbnīcas sertificēta masiera Mārtiņa Lauvas vadībā, kas deva iespēju izzināt pēdas anatomijas sakarības ar pārējo ķermeni un izmēģināt roku pēdu masāžu, vadoties pēc refleksoloģijas atziņām;
- 1.2. Pasaules Dabas fonda darbnīca 8.–12. klases skolēniem ar lekciju “Dzīvā daba mūsu skapjos” un lietu otrreizējās izmantošanas simulācijas treniņš;
- 1.3. komunikācijas un zīmolu stratēģa Zigurda Zaķa vieslekcija par pēdējo 20 gadu sociāli nozīmīgākajām sporta zīmolu kampaņām, kas uzlūkojamas kā sabiedrības, ekonomikas un mārketinga izmaiņu spogulis, sporta zīmoliem savā komunikācijā pievērsoties tādām sociālpolitiski aktuālām tēmām kā nevienlīdzības mazināšana, cīņa pret dzimumu stereotipizēšanu, nespējas un iekļaušanas jautājumi;
- 1.4. darbnīca skolu grupām vai ģimenēm ar bērniem, kurā varēja iepazīties ar sporta apavu ražošanas ekoloģiskajām ēnas pusēm, diskutēt par to, kāda varētu izskatīties mūsu ikdiens nākotnē un kā to ietekmē mūsu šodienas izvēles attiecībā uz dabas resursu izmantošanu.

2. Izstādes “Kā es jūtos pēdējā laikā” pavadošajā programmā:

- 2.1. Darjas Kalašņikovas performance “Sirdspuksti”;

- 2.2. piecu sarunu cikls par un ap psihisko veselību: “Dažādā neirodažādība kultūrā”, “Psihiskā veselība un klimats”, “Kad jāpalīdz palīgam: atbalsts tuviniekiem”, “Sieviete un neprāts kultūrā”, “Pašpalīdzība un pašizpaušme”;
  - 2.3. mākslas terapijas nodarbības ar Lību Bērziņu, kuru laikā dalībnieki iepazīna emocijas, to gammu un mācījās emocijas atpazīt caur laikmetīgo mākslu un mākslas terapijas metodēm;
  - 2.4. mākslas terapijas nodarbības ar Diānu Sergu, kurās dalībnieki aplūkoja izstādē iekļautos mākslas darbus, lai nodarbības otrajā daļā paustu savas izjūtas caur mākslas praksi;
  - 2.5. Kristīnes Brīniņas performance “Vējainākā diena, kāda jebkad bijusi”, kas balstīta jau desmit gadus visā pasaulē praktizētā iesaistes pasākumā, kurā visdažādākie cilvēki vienojas dejā kā brīvības, mīlestības un vienotības apliecinājumā, atkārtojot Keitas Bušas 1987. gada dziesmas *Wuthering Heights* videoklipa kustības.
3. **Fotogrāmatas “Juris Poišs 1957–1983” atvēršanas pasākums.** Tajā ar priekšlasījumiem uzstājās izdevumā iekļauto rakstu autori Santa Remere un Sergejs Kruks.
  4. **Bērnu muzeja prātošanas pasākums** – Medicīnas vēstures muzejs Bērnu muzeja radošajā sapulcē aicināja veselības ministru Hosamu Abu Meri, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas pediatru Mareku Marčuku, aktīvo vecmammu Ivetu Rībeni un veterinārārstu Andri Balodi sēsties pie viena galda ar skolas “DOMDARIS” 4. klases skolēniem, lai sarunātos par bērnu interesējošām tēmām, kuras būtu vērts iekļaut arī topošā Bērnu muzeja ekspozīcijā.
  5. **Izstādes “Iekļaušana” ietvaros tika organizēts sarunu pasākums par iekļaujošu kultūras piedāvājumu.** Tajā ar īslekcijām un praktisku risinājumu prezentācijām pulcējās Latvijas augstskolu absolventi, kuri savos pētnieciskajos un praktiskajos darbos pievērsušies iekļaušanas, pieejamības, veselības un nespējas tematikai. Pasākuma videoieraksts pieejams muzeja *Youtube* kanālā.
  6. **Dr. Viestura Eglīša priekšlasījums “Medikamentu pētniecība uz laboratorijas grauzēju pleciem”.** Priekšlasījums iezīmēja jauno medikamentu sarežģīto attīstības ceļu no pirmsklīniskajiem pētījumiem ar dzīvniekiem līdz brīdim, kad zāļu terapija kļūst pieejama pacientiem, atklājot kā šajā ceļā saduras zinātnieku neatlaidīgie centieni uzlabot dzīves kvalitāti ar farmācijas kompāniju ambīcijām nopelnīt.
  7. Istabas teātra komandai rezidējot PSMVM un izzinot bērnu iztēli rosinošus eksponātu stāstus muzeja pamatekspozīcijā, tika radīta **izrāde “Dzīvs” (režisors Jānis Znotiņš)** 1.–4. klašu skolēniem par septiņām dzīvu būtņu pazīmēm. Iizrāde sasaucās ar “Skola 2030” mācību programmu, tika iekļauta kultūrizglītības programmā “Latvijas skolas soma” un aktualizēja Muzeja darbībai aktuālās PVO “Viena veselība” vadlīnijas par dzīvību kā planetāri vienota veseluma nozīmību un trauslumu.

Farmācijas muzejā notika šādi publiskie pasākumi:

1. Rīgas dzimšanas dienai veltīts pasākums “Ārstniecības augu dārziņā”, kurā bija iespēja apskatīt, iepazīt un nogaršot ārstniecības augus un uzklaustīt ieteikumus to izmantošanā;
2. dalība Muzeju naktī ar programmu “Labu jūtu radīšana”, kas tika veidota sadarbībā ar LU P. Stradiņa Medicīnas koledžas studentiem;
3. dalība Vecrīgas modināšanas nedēļā, piedāvājot ģimenēm ar bērniem iespēju uzzināt ko jaunu par farmācijas zinātņi un tās vēsturi, par zāļu izgatavošanu mūsdienās un to, kas jāievēro to lietošanā;
4. Pasaules veselības dienai veltīts pasākums;
5. Dzejas dienu ietvarā veidota “Dzejas pusnakts muzejā”.

2.4. Muzeja infrastruktūras revitalizācijas pasākumi

2023. gadā PSMVM sadarbībā ar Veselības ministriju turpināja īstenot pasākumus saskaņā ar Sabiedrības veselības pamatnostādņu 5. virzienu, uzlabojot Muzeja ēku un apmeklētāju servisa infrastruktūru. Pasākumu ietvaros tika veikti šādi uzlabojumi:

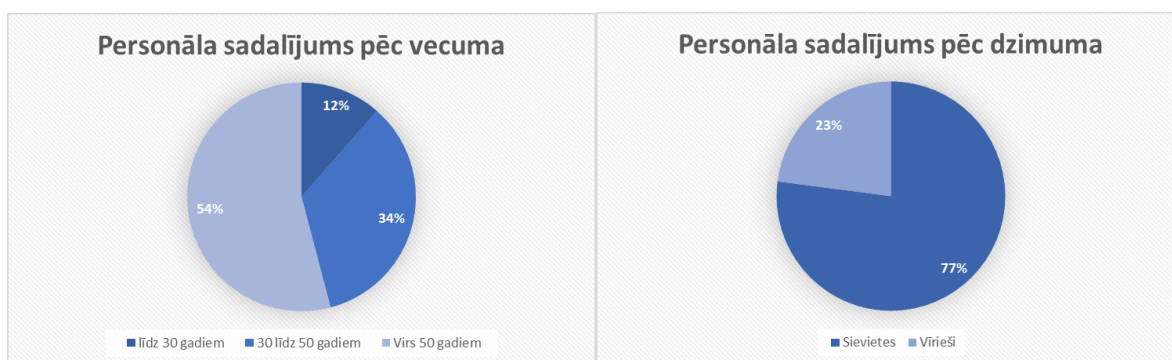
1. Muzeja centrālajā ēkā (Ukrainas iela 1, Rīgā) tika veikta pagrabstāva sanitāro mezglu un garderobes telpu modernizācija, pielāgojot tās cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un ģimenēm ar bērniem. Kopējās projekta izmaksas sastādīja EUR 204 267, no kuriem atbilstoši noslēgtajam līgumam starp Veselības ministriju, PSMVM un Valsts nekustamiem īpašumiem EUR 152 788 tika segti no Veselības ministrijas piešķirtiem līdzekļiem no īpašumu pārdošanas, bet starpība starp kopējām izmaksām un piešķirto finansējumu tika segta no izveidotajiem remontdarbu uzkrājumiem;
2. 2022. gada vasarā tika konstatēts, ka Muzeja vēsturiskās kāpņu telpas koka margas pie lielākas apmeklētāju grupas nav stabilas un drošas, bet 3. stāvā novērojama kāpņu telpas sienu apmetuma plaisāšana un atdalīšanās, apdraudot Muzeja apmeklētāju un darbinieku drošību. 2023. gadā VNĪ veica ieguldījumus Muzeja infrastruktūras pilnveidošanā, atjaunojot kāpnes, kāpņu telpas durvis un logus, kā arī nostiprinot margas;
3. turpinājās darba telpu labiekārtošana kabinetos, kuros 2021.–2022. gadā tika nomainīti un sienās iestrādāti elektrības kabeļi, lai elektroinstalāciju drošība atbilstu spēkā esošiem normatīvajiem aktiem; 2023. gadā daļā šo telpu veikts kosmētiskais remonts, ļaujot iekārtot darba vietas jaunajiem darbiniekiem;
4. pakāpeniski risinot neapmierinošo situāciju ar muzeja krājuma glabāšanai nepieciešamo telpu trūkumu, muzejs turpināja iekārtot muzeja krātuvi Dunties ielā 16k-10, atbilstoši ar VSIA Traumatoloģijas un ortopēdijas centru un Slimību profilakses un kontroles centru noslēgtajam līgumam par telpu izmantošanu.

Līdztekus šiem pasākumiem muzejā turpinājās darbs pie Bērnu muzeja kā mūsdienīga veselības pratības centra skolu jaunatnei izveides. 2023. gadā Muzeja komandas izvērtējumam tika izstrādāti metu projekti, veikta arhitektūras daļu izstrāde minimālajā sastāvā un saņemta būvatļauja, kā arī atbilstoši VNĪ noslēgtajam līgumam uzsākta būvprojekta inženiertehnisko daļu izstrāde.

3. Personāls

Muzejam personālvadību nodrošina Veselības ministrijas Personāla un dokumenta pārvaldības departaments. 2023. gada 31. decembrī Muzejā bija 72 amata vietas, t. sk. 11 amata vietas struktūrvienībā “Farmācijas muzejs”. Pārskata periodā darbu muzejā uzsākuši 15 darbinieki, bet darba attiecības pārtrauktas ar 16 darbiniekiem. Salīdzinot ar pērnā gada personāla mainību, aizgājušo darbinieku skaits ir praktiski vienāds ar atnākušo. Vidēji pārskata gadā tika nodarbināti 65 darbinieki.

70% jeb 43 muzeja darbiniekiem ir augstākā izglītība. Personāla sadalījums pa dzimumiem, vecuma grupām un izglītību redzams infografikās:

4. Valsts budžeta līdzekļu finansējums un tā izlietojums (EUR)

4.1. Valsts budžeta finansējums

2023. gadā Muzeja finanses veidoja valsts budžeta dotācija, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem, kā arī projektu līdzfinansējuma konkursos iegūtais finansējums.

Nr	Finansiālie rādītāji	Likums ar izmaiņām	Faktiskā izpilde	Iepriekšējā gada faktiskā izpilde
I.	IEŅĒMUMI KOPĀ	1 623 090	1 631 770	1 507 657
3.0	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	105 791	114 507	58 627
5.0	Transferti	126 572	126 536	92 749
17.1.1.0	Valsts budžeta iestāžu saņemtie transferti no savas ministrijas, centrālās valsts iestādes padotībā esošām no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un budžeta nefinansētām iestādēm	60 000	60 000	75 630
18.1.3.1.	Valsts pamatbudžeta iestāžu saņemtie transferti no valsts pamatbudžeta dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	12 000	12 000	12 748
18.4.0.0.	Valsts pamatbudžetā saņemtie transferti no valsts speciālā budžeta	6572	6536	4371
7.0	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 390 727	1 390 727	1 356 271
II.	IZDEVUMI	1 623 106	1 623 106	1 505 801
1000	Atlīdzība	1 078 700	1 071 766	847 881
1100	Atalgojums		840 772	652 913
2000	Preces un pakalpojumi	497 722	475 087	373 331
2.1.	Pamatkapitāla veidošana	46 684	46 276	284 589

Muzeja kopējais finansējums 2023. gadā bija EUR 1 631 770, t. sk. finansējums no valsts budžeta dotācijas EUR 1 390 727.

2023. gadā prioritāro horizontālo pasākumu ietvaros, kā arī budžeta izvērtēšanas rezultātā:

- ✓ Muzejam tika palielināta valsts budžeta dotācija atlīdzībai par EUR 228 749, papildu finansējumam ļaujot palielināt atalgojumu Muzeja darbiniekiem un nodrošināt atlīdzību saskaņā ar 2022. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr. 361 "Noteikumi par valsts institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību,

kā arī par profesijām un specifiskajām jomām, kurām piemērojams tirgus koeficients" 3. pielikumā noteikto minimālo algas robežu;

- ✓ papildu finansējums EUR 10 215 apjomā tika piešķirts, lai nodrošinātu nomas maksas un apsaimniekošanas izdevumu pieaugumu atbilstoši VAS "Valsts nekustamie īpašumi" iesniegtajam aprēķinam; ar VNĪ tika noslēgtas atbilstošas vienošanās, un piešķirtie līdzekļi ir izlietoti, sedzot nomas maksas un apsaimniekošanas izdevumu pieaugumu divos īpašumos – Ukrainas Neatkarības ielā 1, Rīgā un Klijanu ielā 7, Rīgā;
- ✓ vienreizējs papildu finansējums EUR 58 224 apmērā tika piešķirts, lai Muzejam kompensētu 2023. gada energoresursu sadārdzinājumu.

2023. gadā Muzejs turpināja ierasto sadarbību ar Nodarbinātības valsts aģentūru, piedāvājot iespēju skolas vecuma jauniešiem gūt ieskatu muzeja darbā. Skolēni vasaras periodā izmantoja iespēju un pieteicās darbam kā eksponātu uzraugi un krājuma sektora glabātāji – 2023. gadā darbam muzejā pieteicās 13 skolēni, kuru atalgojuma izmaksas tika daļēji kompensētas pasākuma “Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” ietvaros, apropriācijas pārdalē no Nodarbinātības valsts aģentūras saņemot EUR 6536.

2023. gadā Muzejam bija nepietiekami resursi publisko pasākumu un izstāžu pilnvērtīgai organizēšanai. Lai rastu tam nepieciešamo finansējumu, Veselības ministrija virzīja un 2023. gada 13. septembrī Ministru kabinets pieņēma rīkojumu Nr. 598 “Par Zāļu valsts aģentūras 2023. gada budžeta apstiprināšanu”, paredzot novirzīt EUR 60 000 vienreizējai pasākumu nodrošināšanai, kas Muzejam deva iespēju veidot Nolikumā noteiktajiem uzdevumiem atbilstošu piedāvājumu, t. sk. sabiedrībā pieprasītas tematiskās izstādes un uz veselības veicināšanu vērstus publiskās programmas pasākumus.

Risinot muzeja darbībai nepietiekamās valsts budžeta dotācijas jautājumu un pārejot uz projektu vadības metodiku muzeja programmu veidošanā, daļai aktivitāšu ir ticis piesaistīts līdzfinansējums no citiem avotiem – Valsts kultūrkapitāla fonda līdzfinansējums Muzeja darbībai 2023. gadā veidoja EUR 12 000, nodrošinot divu projektu realizāciju:

- ✓ EUR 7000 tika piešķirti Muzeja kolekciju veidošanās vēsturei un vēsturisko ekspozīciju dizainam veltītās izstādes “Izmeklējumi” (darba nosaukums) īstenošanai; 2023. gadā tika izstrādāta izstādes koncepcija, arhitektūras un dizaina risinājumi, veikta telpu pielāgošana izstādes vajadzībām, eksponātu ierāmēšana, vitrīnu montāža un citi ar izstādes uzbūvi saistītie darbi; izstāde tika atvērta apmeklētājiem 2024. gadā ar nosaukumu “Pēcnāves dzīve. Piemiņas prakses un muzejs”.
- ✓ EUR 5000 tika piešķirti projektam “Medicīnas vēstures (un) muzeja pirmsākumi: 1950. gadu ekspozīcijas diorāmu revitalizācija”; projekta ietvaros tiek veikta restaurācijas priekšizpēte divām Muzeja agrīnās pamatekspozīcijas diorāmām: 1) “Ārstēšana ar tautas dziedniecības līdzekļiem un maģiskiem paņēmieniem”, izgatavota pēc profesora Paula Stradiņa norādījumiem laikā līdz 1956. gadam un Muzeja tagadējā ekspozīcijā iekļauta 1960. gadā; 2) “Ievainotais karavīrs pie tautas dziednieces” izgatavota pirms 1955. gada un tagadējā vietā uzstādīta ap 1960. gadu; restaurācijas priekšizpētes ietvaros ir veikta mikroskopiskā izpēte, kas uzrādīja virsmu struktūru atsevišķus bojājumus, kā arī deva iespēju konkretizēt diorāmās izmantoto materiālu tipus; projekta ietvaros ir veikta abu diorāmu detalizēta kopskatu un fragmentu foto un video fiksācija; diorāmu priekšizpētes rezultāti ir publiski pieejami izstādes “Pēcnāves dzīve. Piemiņas prakses un muzejs” ietvaros.

4.2. Starptautiski finansētie projekti

2023. gadā Muzejs kopā ar sadarbības partneriem – Vācijas Higiēnas muzeju Drēzdenē (*Deutsches Hygiene-Museum Dresden*) un radošo apvienību “Kolektīvs” – uzsāka īstenot ERASMUS+ projektu “Viens vesels: iekļaujoši mācību līdzekļi skolēniem” (*One Health: Inclusive Learning Tools for Pupils*). Projekta ietvaros kopā ar bērniem tiks radīts izglītojošs rīks, kas vairāku mēnešu garumā 2024. gadā apceļos Latvijas skolas un sniegs bērniem iespēju pašiem modelēt miniatūru muzeju, tādējādi veicinot skolēnu veselības pratību. Šis izglītojošais rīks iesaistošā un sadarbību veicinošā formātā ļaus apspriest un apgūt tēmas, kas saistītas ar veselību, iekļautību un rūpēm par sevi, vienam par otru un pasauli mums apkārt, tādējādi uzlabojot bērnu izpratni jautājumos par veselību, veicinot empātiju un attīstot kā radošo, tā arī kritisko domāšanu. Projekta ietvaros gūto pieredzi un atziņas paredzēts apkopot brīvi pieejamā digitālā rokasgrāmatā Latvijas un Vācijas kultūras, izglītības un atmiņas institūcijās strādājošajiem.

Kopējais Erasmus+ finansējums projektam ir EUR 60 000, no kuriem 2023. gadā projekta ietvaros tika veikti avansa maksājumi projekta partneriem un segti izdevumi Muzeja plānoto aktivitāšu īstenošanai, atbilstoši noslēgtajam līgumam par kopējo summu EUR 34 067. 2023. gadā notika PSMVM darba grupas vizīte Drēzdenē, dienas kārtības programmā īstenojot pieredzes apmaiņu muzejpedagoģiskajā darbā, pieejamības pasākumos, kā arī izstrādājot metodisko pamatu izglītojošā rīka satura veidošanai.

Izglītojošā rīka prototipēšanas nolūkos Muzejs un radošā apvienība “Kolektīvs” rīkoja vairākas koproces darbnīcas 2. un 4. klases skolēniem, kas tematiski bija balstītas uz PVO izstrādātajām “Vienas veselības” vadlīnijām.

4.3. Muzeja saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums

2023. gadā Farmācijas muzejs saņēma ziedojumu EUR 300 apmērā no “Benu” aptiekas Muzeja attīstības atbalstam. No ziedojuma konta atbilstoši iepriekšējo ziedojumu mērķim tika izlietoti 2465 EUR, lai segtu Farmācijas muzeja izdevumus izstādes veidošanai un mācību telpas iekārtojuma pilnveidošanai.

4.4. Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi

Muzejs sniedz pakalpojumus atbilstoši 2017. gada 8. augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 448 “Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja maksas pakalpojumu cenrādīs”. Informācija par Muzeja cenrādi ir pieejama Muzeja mājaslapā.

Muzejs apmeklētājiem piedāvā dažādus maksas pakalpojumus:

- ✓ ekskursijas muzejā,
- ✓ nodarbības izstādēs un ekspozīcijās,
- ✓ muzejpedagoģiskās programmas,
- ✓ publiskos pasākumus, izglītojošus seminārus,
- ✓ muzeja krājuma priekšmetu izmantošanu,
- ✓ telpu nomu.

Lai veicinātu Muzeja pieejamību atsevišķām sabiedrības grupām, ir paredzēts bezmaksas apmeklējums, piemēram, pirmsskolas vecuma bērniem, bāreņiem, bērniem līdz 18 gadu

vecumam ar invaliditāti un vienai personai, kas pavada bērnu līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, daudz bērnu ģimenēm, Latvijas augstskolu medicīnas, rehabilitācijas, zobārstniecības, mākslinību, sabiedrības veselības un farmācijas programmās studējošajiem, Latvijas medicīnas koledžu audzēkņiem un Latvijas muzeju darbiniekiem. Tāpat Muzejs bez maksas ir pieejams visiem muzeja apmeklētājiem Starptautiskajā muzeju dienā – 18. maijā, kā arī ik ceturtdienu no plkst. 17.00.

4.5. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

Pārskata gadā turpinājās Muzeja iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana, t. sk. tika izstrādātas procedūras, kas reglamentē Muzeja pamatprocesus. 2023. gadā tika aktualizēti iekšējās kārtības noteikumi, Muzeja reglaments, kā arī izstrādāti struktūrvienību reglamenti un aktualizēti darbinieku amata apraksti.

2023. gadā būtisks Muzeja darbības ārējais vērtējums bija Muzeja akreditācija. Muzeja kārtējā akreditācija tika veikta atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumiem Nr. 394 “Muzeju akreditācijas noteikumi”. Kultūras ministrijas izveidotā Muzeju akreditācijas komisija veica pārbaudi un 2023. gada 30. oktobra ziņojumā secināja, ka Muzejs atbilst Muzeju likuma 9. panta otrās daļas nosacījumiem un ir akreditējams uz pieciem gadiem. Tajā pašā laikā Muzeja darbības pilnveidošanai akreditācijas komisija sagatavotajā ziņojumā iesaka sešus uzlabojumus, kas saistīti ar infrastruktūras uzlabojumiem, krājuma uzskaiti un glabāšanas apstākļu nodrošināšanu.

Trīs no sniegtajiem ieteikumiem – muzejisko priekšmetu uzkrājuma izvērtēšana, esošā krājuma izvērtēšana un informācijas ievadīšana NMKK – ir saistīti ar Muzeja paša konstatētajām krājuma uzskaites sistēmiskajām nepilnībām līdzšinējā krājuma darbā. Lai nodrošinātu minēto ieteikumu izpildi, Muzejs veiks pasākumus sistēmas pilnveidošanai, tajā pašā laikā ņemot vērā, ka pašlaik pieejamo cilvēkresursu ietvaros novērst konstatētās nepilnības šajā akreditācijas periodā nebūs iespējams. Savukārt pārējie trīs akreditācijas komisijas ieteikumi – finansējuma rašana muzeja infrastruktūras atjaunošanas darbiem un jaunu ekspozīciju izveidei, lielformāta priekšmetu krātuves iekārtošana, kā arī glabāšanas apstākļu uzlabošana krājumā esošajiem medikamentiem, laboratorijas traukiem un gleznu kolekcijai – ir tieši saistīti ar Muzejam nepieciešamo papildu valsts budžeta finansējumu. Kaut arī PSMVM 2022. un 2023. gadā ir saņēmis papildu finansējumu infrastruktūras pilnveidošanai, tas izmantots, risinot prioritātes, kas saistītas ar apmeklētāju drošības un pieejamības jautājumiem. Tāpat arī jāņem vērā tas, ka iepriekšējās desmitgades Muzejā nebija nodrošināts pienācīgs ieguldījums infrastruktūras uzturēšanā un atjaunošanā.

5. Komunikācija ar sabiedrību

2023. gadā turpinājās darbs pie muzeja darbības popularizēšanas. Saziņai ar sabiedrību Muzejs izmanto mājaslapu www.mvm.lv, sociālo tīklu kontus, kā arī regulāri sagatavo preses relīzes masu medijiem par nozīmīgākajiem pasākumiem. Muzejs turpina iesāktu tradīciju veidot pusgada apkārtrakstus, kuros informē citas valsts pārvaldes iestādes, Muzeja atbalstītājus, nevalstiskās organizācijas un muzeja attīstībā ieinteresētās sabiedrības grupas par paveikto. Apkārtraksti ir pieejami arī Muzeja mājaslapā.

Lielā sabiedrības interese par izstādēm “Snīkeri: eko x ego” un “Kā es jutos pēdējā laikā” veicināja lietotāju skaita pieaugumu muzeja digitālajām vietnēm – mājaslapai un muzeja

kontiem sociālajos tīklos (*Facebook, Instagram* un *X*). Izstāžu popularitāte nodrošināja arī plašu to atspoguļojumu masu medijos reportāžu, recenziju un interviju formātā.

Lai piesaistītu Muzejam jaunatnes auditoriju, Muzejs ir izstrādājis un no 2023. gada piedāvā ekspozīcijas ceļvedi vidusskolēniem “Asinsziņa”. Ceļvedī atrodamie stāsti un uzdevumi veltīti cilvēka asinsrites sistēmas izziņai, vienlaikus veicinot izpratni par procesiem, kādos medicīnā zinātnē rodas jaunas zināšanas. Septiņi eksponāti no muzeja pastāvīgās ekspozīcijas kalpo kā pieturas punkti individuālai vidusskolēna pastaigai pa muzeju. Ceļvedis īsi iepazīstina ar katra eksponāta vēsturi, norādot uz tā lomu mūsdienu medicīnā zinātnē mūsdienās.

Īpaša publiskās komunikācijas kampaņa 2023. gadā veikta, strādājot pie Bērnu muzeja – veselības pratības centra bērniem izveides projekta, kura ietvaros paredzēta Muzeja centrālās ēkas piebūves rekonstrukcija, bērnu auditorijai specializētas ekspozīcijas izveide un skolēnu grupām piemērotas servisa infrastruktūras un laboratorijas tipa mācību klases iekārtošana. Lai apzinātu Bērnu muzeja primārās mērķauditorijas vajadzības, sadarbībā ar ziņu portālu “Delfi” un laikrakstu “Diena” un vairākām Latvijas skolām Muzejs organizēja bērnu jautājumu vākšanas kampaņu, aicinot bērnus iesūtīt ar veselību saistītus jautājumus, uz kuriem atbildes viņi vēlētos rast topošajā Bērnu muzeja ekspozīcijā. Kopumā Muzejs saņēma vairāk nekā 700 jautājumu, daļai no kuriem atbildes tapušas sadarbībā ar Muzeja piesaistītiem jomas speciālistiem, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas mediķiem un LSM.lv. portālu. Bērnu jautājumu vākšanas un atbilžu sniegšanas kampaņu paredzēts turpināt arī 2024. gadā.

2023. gadā Muzejs turpināja sadarbību ar dažādām veselības aprūpes jomas profesionālajām apvienībām un nevalstiskajām organizācijām, piemēram, Latvijas Ārstu biedrību, Latvijas Māsu asociāciju, Jauno ārstu asociāciju, Latvijas pediatru asociāciju u.c.

6. Muzeja darbības prioritātes 2024. gadam

2024.gadā Muzejs savu darbību turpinās atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām funkcijām, uzdevumiem un kompetencēm. Piešķirtā valsts budžeta ietvaros Muzejs savā darbībā izvirzījis šādas prioritātes:

1. nodrošināt muzeja piebūves rekonstrukciju un savlaicīgu telpu piemērošanu Veselības veicināšanas centra bērniem – Bērnu muzeja vajadzībām, kā arī uzsākt ES Sociālā fonda Plus projekta Nr. 4.1.2.1/1/24/I/002 “Veselības pratības centrs bērniem – Bērnu muzejs” īstenošanu atbilstoši projekta pieteikuma un līguma nosacījumiem;
2. turpināt darbu pie identificēto trūkumu novēršanas muzeja krājuma uzskaitē un saglabāšanā;
3. turpināt muzeja infrastruktūras pilnveidošanu, uzlabojot drošu darba vidi un muzeja apmeklētājiem pieejamās zonas.